

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Åge

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehaven Åge. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehaven Åge, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Vi tilstræber at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv, og i at inddrage børns oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og modenhed.

Vi bygger den pædagogiske læreplan på de beskrivelser af rammer og indhold for den styrkede læreplan, der fremgår af lovgivningen og på Hjørring Kommunes Børnepolitik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan:

<https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/den-styrkede-paedagogiske>

Hvis du vil vide mere om Dagtilbudspolitikken: <https://hjoerring.dk/borger/boern-unge-og-familie/pasning/kvalitet-i-dagpleje-vuggestuer-og-boernehaver/dagtilbudspolitik>

Kort om Børnehaven Åge

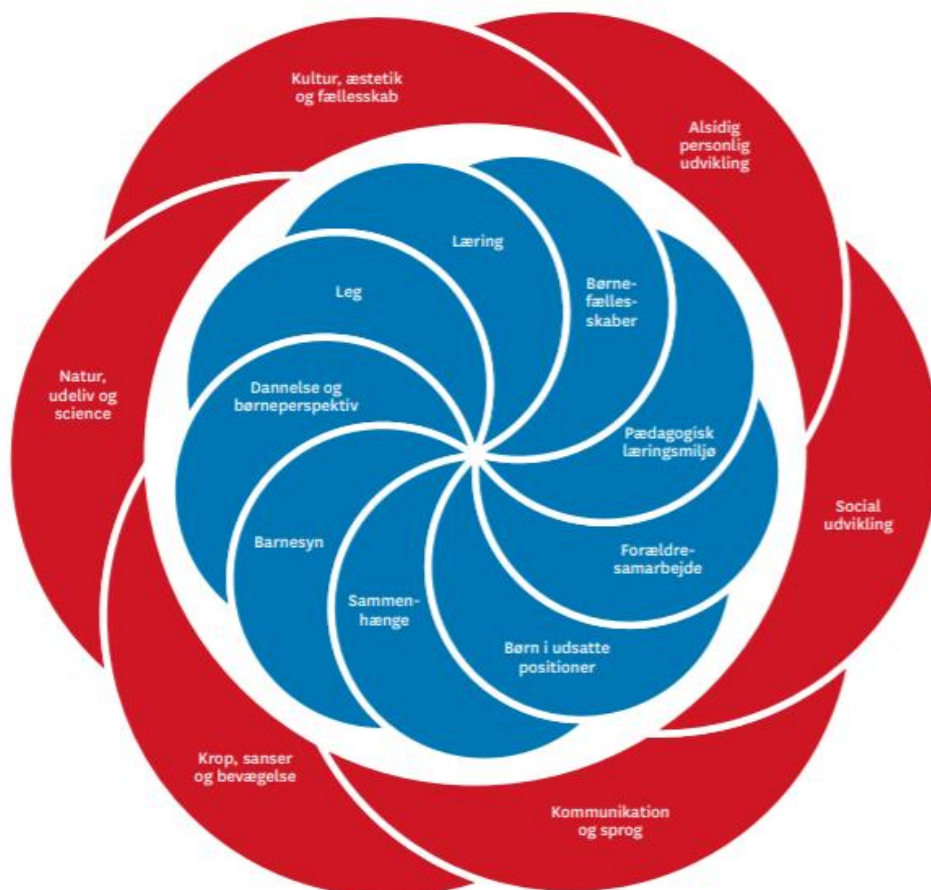
Børnehaven Åge er en kommunal institution placeret et par kilometer fra centrum af byen i et naturskønt område. Vi er i gåafstand til de fleste af byens kulturtilbud som f.eks. bibliotek, museer og naturområder/legepladser. Vi bruger aktivt vores lokalområde og benytter os af bus, tog og vores el-cykler for at komme rundt.

Vi huser børn i alderen 2,10-6 år og er normeret til 60 børn. Huset er på 543 m³ og ligger på en 4000 m³ stor legeplads.

Vi arbejder som en gruppeopdelt institution, med skovgruppe for de ældste børn og to aldersintegrerede grupper for de 2,10-4-årige. Vi er en tidligere funktionsopdelt institution og har holdt fast i netop dette værdigrundlag, med måden vi arbejder på. Bl.a. er der mulighed for, at alle børn kan lege i hele huset på tværs af grupperne. De fysiske læringsmiljøer er forskellige i alle rummene, hvilket betyder at børnene leger på tværs af grupperne og har mulighed for, at vælge hvor de gerne vil lege. Der er et tæt samarbejde mellem byggerummet og stillestuen, som er de to aldersintegrerede stuer, og der arbejdes med aktiviteter på tværs af de to grupper.

Vi vægter høj faglighed og arbejder aktivt med at udvikle og tilpasse vores indretning, så den afspejler omverdenen. Vores læringsmiljøer evalueres og justeres løbende, så de afspejler det, vi aktuelt arbejder med.

Vi arbejder ud fra vores kerneopgave: Sammen skaber vi forudsætningerne for børns trivsel, læring, og udvikling. Vi tager udgangspunkt i en anerkendende tilgang og arbejder med ICDP, Nuzo. Vi arbejder i det daglige aktivt med "hjælp til selvhjælp". Vores mål er altid at bidrage til, at børnene bliver så selvhjulpne som muligt.

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehaven Åge forholder os til temaet
Børnesyn Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Vores dagligdag er tilrettelagt, så vi kan tage udgangspunkt i det enkelte barns forudsætninger og behov. Vi tager udgangspunkt i, at inddrage børnene i det daglige og der arbejdes aktivt med medindflydelse og medbestemmelse. Børnene inddrages og tages med på bud, i justeringer af de fysiske læringsmiljøer og der tages udgangspunkt i børnenes interesse og optagethed. Der er i løbet af dagen mulighed for at tilgå forskellige voksenstyrede og vokseninitierede aktiviteter og lege. Det vægtes højt at børnene har mulighed for at lege på tværs af huset, det meste af dagen. Vi sørger for at støtte og understøtte barnets valg og motiverer dem til at afprøve nye udfordringer. Vi understøtter børnenes læring, ved at tage aktivt del i det børnene er optaget af og justerer vores læringsmiljøer, så de passer til den aktuelle børnegruppe. Igennem hele dagen er der synlige voksne, der er tilgængelige og arbejder aktivt med at skabe og videreudvikle på et miljø, hvor nærvær, omsorg og anerkendelse er omdrejningspunktet. Vi positionerer os, så vi både går foran, ved siden af og bagved. Dermed understøtter og udvikler vi det igangværende og det børnene er optaget af.
Dannelse og børneperspektiver Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Vores dag er tilrettelagt, så der som udgangspunkt er mulighed for, at børnene har indflydelse på deres dagligdag og herunder både hvilke aktiviteter der er til rådighed og hvad de vælger i løbet af dagen. Ugentligt har vi tilbagevendende aktiviteter, der tager udgangspunkt i den pågældende aldersgruppe, så som velkomstgruppe, for de 3-årige, sistema for de 4 og 5 årige og aktiviteter i skovgruppen for de 5-6 årige. Vi forsøger at understøtte børnene, så de både har det individuelle valg og samtidig indgår som en aktiv og vigtig del til fællesskabet. Der er et kontinuerligt fokus på, at børn, voksne og forældre, udviser respekt og forståelse for hinanden.

Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Det er vores grundlæggende overbevisning, at børnene som udgangspunkt har et iboende ønske om at være efterrettelige og altid prøver det bedste de formår. Det er vores opgave at guide og hjælpe dem, med situationer de ikke selv mestrer/har værktøjer til at løse, så det bliver så positiv en oplevelse som muligt og der samtidigt skabes mulighed for læring og mestring af fremtidige situationer. Dagen igennem er der mulighed for at deltage i lege, der både er voksen- og børneinitierede. Vores dagligdag tager udgangspunkt i, at der skal være en vekselvirkning og balance imellem de voksenstyrede aktiviteter og børnenes frie leg. Der arrangeres på tværs af grupper og alder lege for hele huset. Der skabes desuden små "rum i rummet", hvor der er mulighed for at lege uforstyrret og koncentreret. Børnene samles i årgange og der arrangeres forskellige lege/aktiviteter, der overordnet set udfordrer aldersgruppen. Der planlægges tilbagevendende aktiviteter på årsbasis, som tager udgangspunkt i hele børnegruppen. Vi motiverer børnene til at lege både ude og inde og forsøger at tænke så mange elementer ind som muligt i vores indretning, så de i legen har mulighed for at afprøve alle legens facetter. De voksne er opmærksomme på børnenes leg og udviklingen af denne, ved at være på siden eller med i legen. De voksne skal med udgangspunkt i legen tilføre nyt til legen og være med til at skabe udvikling og læring gennem leg. Der er en opmærksomhed på at styrke børnefællesskabet i legen, ved at støtte relationer i legen og skabe andre og flere relationer gennem leg. Der lægges fra vores side vægt på, at det er igennem legen børnene lærer, men at de ikke som udgangspunkt leger kun med formålet at lære noget. Vi lægger vægt på fællesskabet og glæden i legen.
Læring Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Læring foregår hovedsageligt gennem leg og tilrettelægges med børnenes aktive deltagelse som omdrejningspunkt og miljøet tillader generelt børnene at være engagerede og tage initiativ. Der stilles forskelligartede muligheder til rådighed for børnene dagen igennem. Vi justerer løbende læringsmiljøerne, så de tager udgangspunkt i børnenes optagethed og vi følger børnenes spor og understøtter deres læring. Vi bestræber os på at møde børnene individuelt. Rutiner, leg og aktiviteter tilrettelægges med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.

	Der skabes dagen igennem mulighed for et bredt udsnit af læringsaktiviteter både ude og inde som f.eks. Værkstedsaktiviteter, konstruktionslege, rollelege m.m. Der veksles bl.a. mellem voksenstyrede og initierede aktiviteter.
Børnefællesskaber Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Alle børn har igennem hele dagen mulighed for at deltage både i børnefællesskaber, både ude og inde samt i børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Der er dagen igennem en opmærksomhed på, at børn ikke positioneres i uheldige roller og vi forsøger at anviser nye handlemuligheder / nye fællesskaber, hvis det opstår. Læringsaktiviteter er tilrettelagt således, at der er forskellige sværhedsgrader. F.eks. Er der puslespil med få brikker og puslespil med mange brikker, forskellige tegneredskaber alt efter motorisk udvikling osv. Der arbejdes dagen igennem med at løse sociale problemer, italesætte følelser, skabe deltagelsesmuligheder og håndtere konflikter, de voksne understøtter og guider børnene i løsningen af konflikter barn/barn imellem. Vi (personalet) bruger os selv som gode rollemønstre i forhold til sociale færdigheder og italesætte børnenes indbyrdes positive handlinger.

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset Åge forholder os til temaet
Pædagogisk læringsmiljø Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.	Læring er noget, der sker hen over hele dagen og vores læringsmiljøer er indrettet, så der er upåagtet af tidspunktet er mulighed for at udforske/lege indenfor de respektive læreplanstemaer. Der er elementer fra vores grupperum på både fællesarealer indendørs og på legepladsen, så det er muligt at udforske dem i forskellige arenaer/miljøer og derigennem, at finde nye muligheder og interessefællesskaber på tværs af institutionen. I vores indretning er der interesseområder, der løbende forandres og tager udgangspunkt i, hvad børnene aktuelt er optaget af. De enkelte grupper sørger desuden for løbende at justere læringsmiljøerne, så de fremstår nutidige og opdaterede. Der er fokus på, at læringsmiljøer ikke kun er små interesseområder, men også i høj grad findes i vores dagligdag. Det betyder i praksis, at der er både vejledning og inspirationsmateriale i for eksempel køkken, garderobe områder og lignende. Der er billeder, der understøtter og guider, hvad man kan de forskellige steder. De voksne er tydelige og nærværende og på siden af legen, så de kan guide og skabe udvikling i et læringsrum.
Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?	Vi bruger dialoghjulsmateriale og fokuspunkter som omdrejningspunkt, for at koordinere og sikre, at vi har et tæt forældresamarbejde omkring børnenes udvikling, trivsel, læring og dannelse. Der tilbydes samtale 3 måneder efter opstart, 4 års og 5 års samtale, hvor dialoghjulsmaterialet anvendes og dannes ramme for samtalen og barnets udvikling. Der er løbende snakke med forældrene, både de formelle og dem af mere uformel karakter. Vi anvender aula både til kommunikation til forældre og som dokumentation gennem billeder, af aktiviteter og vores dagligdag. Der laves løbende billeddokumentation, der giver et indblik i vores hverdag og mulighed for at snakke om og udvide dagens oplevelser når børnene kommer hjem.

	Vi anvender facebook, hvor der både lægges billeder, små videoer og små historier fra børnenes aktiviteter, lege og generelt dagligdagen i børnehaven. Forældrene inviteres flere gange om året ind i institutionen til forældrekafe, spise-sammen-arrangementer, forældremøder, arbejdsdage og lignende, f.eks. Kan det være tema arrangementer for forældre, som forældrerådet er med til at arrangere. Vi arbejder på at alle parter skal føle sig hjemme.
Børn i udsatte positioner Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?	Vi tager udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone upågtet af, hvilken position barnet aktuelt har, og bruger de værktøjer, vi har tilgængelige inden for almenområdet. Vi bruger aktivt kompetencecenteret, bestående af psykolog, talepædagog, fysioterapeut og inklusionsvejleder til sparring på konkrete problemstillinger. Vi benytter os samtidigt af det tværfaglige distriktsteam, bestående af psykolog, sagsbehandler fra familieafdelingen og sundhedsplejerske, i det omfang vi har brug for at arbejde på tværs af organisationen Vi har mulighed for og gør brug af åben sparring, med Psykolog eller talepædagog, hvor vi søger råd og vejledning til, at støtte et enkelt barn eller en børnegruppe bedst muligt ud fra de forudsætninger, barnet eller børnegruppen har. Upågtet af, hvilken position barnet har, vil vores tilgang altid være med udgangspunkt i anerkendelse og ICDP.
Sammenhænge Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?	Der er i huset en "ældste gruppe", skovgruppen, som er samlet det sidste år af deres børnehavetid. Der arbejdes aktivt på at bygge bro til de omkringliggende skoler og der er i foråret inden skolestart en del aktiviteter og tiltag i forbindelse med brobygning til distriktsskolerne. Vi tager udgangspunkt i den naturlige nysgerrighed der er i forhold til at overgå til noget nyt og udbygger og understøtter børnenes nysgerrighed. Der laves små opgaver i løbet af ugen og vi indtænker små øvebaner i det daglige som f.eks. "at kunne spise sin mad på et frikvarter" og at kunne skrive og genkende sit navn. Der arbejdes med overgangsmarkører, som f.eks. "Hygge tygge tid" så der for det enkelte barn også er noget "genkendeligt" når de træder ud af institutionsverdenen og ind i skoleverdenen.

	Vi samarbejder som udgangspunkt med alle de skoler vi afleverer børn til og forsøger så vidt muligt at hjælpe børnene med at danne relationer til deres kommende klassekammerater.
Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?	Vi bruger aktivt vores lokalområde og besøger både skovområder, naturlegepladser, såvel som de omkringliggende kulturinstitutioner. Vi forsøger at indtænke lokalsamfundet i det daglige, så der skabes en kobling imellem institutionsmiljøet og det omkringliggende lokalsamfund. I det omfang det er muligt trækkes kulturinstitutionerne ind i institutionen og hjælper os med løbende at reformere vores læringsmiljøer, så de både fremstår inspirerende, genkendelige og med udgangspunkt i det børnene også oplever uden for institutionens rammer. Der er etableret samarbejde med f.eks. seminariet, DGI, biblioteket og teateret.

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling:

Vores hus er indrettet med 3 grupperum, Stillestuen, Bryggerummet og skovgruppen, desuden er der værksted, pudrum og motorik område og børnene har mulighed for at til og fravælge aktiviteter, der understøtter læreplanstemaerne dagen igennem og lege og tilgå aktiviteter på tværs af huset og grupperne.

Der er to aldersintegrerede grupper med de 3-4 årige og en ældstegruppe med de 5-6 årige.

Der er desuden på tværs af huset en velkomstgruppe, der mødes en gang ugentligt til aktiviteter og spiser fordelt på de to stuer. Mellemgruppen er sammen til spisning og sistema en gang ugentligt. Hvert barn er tildelt en primærvoksen.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	De fysiske rammer understøtter i høj grad de positive samspil barn-barn og personale-barn, da vi har tænkt i at skabe gode muligheder for fordybelse, minimere forstyrrelser, skabe plads til privatliv m.v. og organiseringen matcher rammerne. Rammerne afspejler de børn der aktuelt er i institutionen, både gennem repræsentation og indretning. De fysiske rammer både inde og ude tilgodeser, at børnene har mulighed for, at bruge kroppen og afspejler at vi er en DGI certificeret børnehave der lægger vægt på, at børnene dagligt oplever bevægelsesglæde. Vi er minimum ude en gang dagligt og i foråret og om sommeren har børnene mulighed for, at vælge at være inde/ude efter eget ønske, gennem hele dagen.
I det psykiske læringsmiljø	Under grov motorisk aktivitet både inde og ude forsøger vi at hjælpe børnene med at udvikle nye færdigheder. Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, og guider børnene positivt.

	Vi arbejder ud fra, at alle børn skal kunne mestre og tager udgangspunkt i den enkelte barn. Vi arbejder med individuel formidling og tilrettelægger aktiviteter således, at alle børn kan have succes. Overvejende foregår formidling og vejledning under fri leg og vi deltager i og styrker børnenes leg frem for at afbryde den. Vi tilstræber at der er en afslappet, behagelig atmosfære i børnehaven, og vi er støttende og trygge og agerer generelt respektfuldt overfor børnene og al guidning foregår positivt. Personalet er ligeledes sensitive over for børnenes nonverbale tegn og responderer hensigtsmæssigt herpå. Når børn fx taler indbyrdes, lader personalet børnene tale færdig med hinanden, inden de afbrydes med det, den voksne ville sige. Det tilstræbes gennem guidning, at børnene øver sig i at lytte og indgå respektfuldt i dialog. Børnene støttes til ikke at afbryde andres samtaler, men vente på sin tur. Der er god tid til interaktion mellem jævnaldrende og personalet, hjælper børn med at undgå unødvendige konflikter og hjælper med at løse sociale problemer. Personalet udpeger børnenes positive adfærd for hinanden og tilbyder mulighed for at børnene kan samarbejde om et projekt. Hovedparten af interaktioner mellem børnene er positive. Personalet hjælper børnene med at beskytte børnenes leg. Personalet skaber generelt gode rammer for børnene ved dels at have passende forventninger til børnene og bruge børnevenlige procedurer for at minimere problemer. Der ses kun minimale problemer i børnegruppen, som børnene overvejende er i stand til selv at diskutere sig ud af og ellers er der hjælp at hente. Når adfærd ikke kan tillades, forklarer personalet hvorfor. Personalet arbejder bevidst med brug af toneleje, ordvalg og tilgang i situationer hvor børns adfærd kan blive uhensigtsmæssig og er tydelige, respektfulde og høflige overfor børnene, med henblik på at skabe tryghed for børnene. De voksne har ansvaret for den fremadrettede stemning, forbliver positive og anerkendende. Vi arbejder bevidst med børnenes medbestemmelse og har derfor bl.a. tilrettelagt måltidet således, at barnet tilgår madpakken selvstændigt og guides af den voksne i sine valg.
I det æstetiske læringsmiljø	De fysiske rammer understøtter i høj grad de positive samspil barn-barn og personale-barn, da der er tænkt i at skabe gode muligheder for fordybelse, minimere forstyrrelser, skabe plads til privatliv m.v. og organiseringen matcher rammerne. Rammerne afspejler de børn der aktuelt er i institutionen, både gennem repræsentation og indretning. Børnene har mulighed for i foråret og sommeren at vælge at være inde/ude efter eget ønske.

	Personalet arbejder bevidst med den anerkendende tilgang, så barnet bliver tryk i sin udførelse af sit udtryk. Børnenes udtryk bliver udstillet, så det enkelte barn kan se sit udtryk. Der tilbydes i perioder Yoga for en gruppe børn i børnehaven og her arbejdes der bevidst med at gøre miljøet hyggeligt, så barnet kan føle sig tryk i sin udførelse af øvelserne.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Rammerne tilrettelægges således, at de understøtter den frie leg, lærings- og legeaktiviteter dagen igennem.   Det sker f.eks. ved at: • Måltiderne er tilrettelagt således, at børnene forberedes på måltidet, så der er mulighed og plads til at gøre legen færdig eller efter aftale med den voksne, at lade legen bestå, så børnene kan vende tilbage til legen efter endt måltid. • Der er mulighed for i foråret og sommeren at gå ud på legepladsen hele dagen. • Barnet har mulighed for at lege på tværs i huset og dermed lege ud fra inspiration og relationer. • En respektfuld tone overfor børnene, med udgangspunkt i, at sproget smitter og det børnene mødes med bruger de også i barn/barn relationer.
Børn i udsatte positioner:
Der er fokus på, at alle børn er aktive deltagende i fællesskabet, både i lege, voksenstyrede aktiviteter og rutiner. Organiseringen af den pædagogiske praksis sker på en sådan måde, at ingen børn kommer i problemer grundet personalets valg, men derimod har mulighed for at deltage med succes.   Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang med faste, kendte rammer med afsæt i det enkelte barns nuzo, og med fokus på børnefællesskaber.   • I forhold til tosprogede børn arbejder vi med blandede legegrupper, så sproget bliver leget ind. Vi arbejder ud fra den erfaring, at det danske sprog læres bedst i planlagte aktiviteter, hvor hverdagsord og vendinger bruges i en kendt kontekst. • I forhold til børn i udsatte positioner har vi meget fokus på den anerkendende tilgang som vist i ICDP. Vi har erfaring med positiv effekt af at "booste" det enkelte barn i perioder. • - I forhold til arbejdet med børn med fysiske handicap, tilrettelægger vi de pædagogiske overvejelser, så barnets så vidt muligt har samme forudsætninger for at deltage på lige fod med de andre børn.

Forældresamarbejde:

Vi lægger vægt på den gode historie og forsøger at holde et højt informationsniveau, så forældrene har mulighed for at få indblik i barnets dagligdag. Vi anvender bl.a. "garderobesnakken", hvor vi lægger vægt på den gode historie, f.eks. med en lille fortælling eller oplevelse fra børnenes hverdag. Det er med til at skabe indblik i børnenes dag og udvikling samt skabe mulighed for gode og positive relationer mellem personalet og forældre.

Vi prioriterer at dokumentere gennem opslag, både fysiske som virtuelle medier, her anvender vi bl.a. Facebook og Aula. Vi forsøger så vidt muligt at give plads til planlagte samt spontane samtaler.

Sammenhænge:

Personalet er opmærksomme på at styrke det enkelte barns personlige udvikling gennem hele børnehaven tiden. Der er fokus på, bl.a. selvhjulpenhed ud fra barnets nærmeste udviklingszone, så barnet støttes til, på sigt, at kunne mestre de kommende forventninger i skoletiden.

Vi arbejder med at være i tæt dialog med forældrene og sammen have et fælles fokus på, at understøtte barnets udvikling. Vi lægger vægt på, at alle voksne i huset, har kendskab til det enkelte barn og hvor det skal støttes i sin udvikling, dette hjælper ved bl.a. overgangen fra en af de aldersintegrerede grupper til ældstegruppen.

I ældstegruppen, arbejdes der fortsat med selvhjulpenhed og selvstændighed. Der anvendes bl.a. pictogrammer, der viser rammen for dagen, hvilket hjælper børnene til at skabe overblik og struktur, der støtter børnene i at arbejde med at honorere alderstilpassede krav og opgaver.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling:

Vi tilrettelægger aktiviteterne således, at børnene kommer i en relation, på tværs af grupperne og alder, som er fremmede for det enkelte barn og gruppens udvikling. Læringsmiljøet skabes ud fra børnegruppens NUZO og tager udgangspunkt i aldersgruppen samt et fælles tredje, som er relevant og som både kan komme fra børnene selv, at vi følger børnenes spor eller gennem de potentielle udviklingsbehov som pædagogen ser der er fremmede for gruppen/ det enkelte barn. Vi skaber rammer således at børnenes indtryk bliver til udtryk, F.eks. På værkstedet arbejdes der bl.a. med at tilbyde børnene materialer, så børnene selv har mulighed for at komme med ideer til hvordan materialer anvendes og personalet guider og støtter børnene i processen. Her lægger vi hovedvægten på processen frem for resultatet og det er væsentligt, at børnenes kreative ideer kommer i spil.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi tilrettelægger forskellige muligheder for at børnene selv skaber social interaktion i gruppen. F.eks.: Vi laver rum i rummet, hvor børnene har små legemiljøer med forskellige temaer, og de kan selv finde en leg i fællesskabet. Pædagogen vurderer løbende, hvad der skal til for at udvikle og sikre legens kvalitet. F.eks. Om pædagogen skal tilføre noget nyt til legen i form af f.eks, legetøj. Personalet er løbende opmærksom på at lave læringsrummene om fht til børnenes spor eller et givent tema. Personalet kan give inspiration og materialer som udvider legen og derigennem udvikle deres sociale kompetencer. Personalet skaber læringsmuligheder, så den brede gruppe af børn udfordres og har mulighed for at deltage.
I det psykiske læringsmiljø	Personalet er opmærksomme på at skabe en god og positiv stemning i rummet. F.eks. bruge humor, smil, varme og godt humør. Personalet kan fx fremhæve et barns kompetencer og derved hjælpe et barn til at blive mere synlig og aktiv i børnefællesskabet.

	Vi udstråler en positiv og anerkendende tilgangsform blandt både børn og voksne. Og forsøger på bedste vis at være gode rollemodeller for børnene. Ved at give børnene forklaringer på hvorfor noget ikke kan lade sig gøre i dag. At vende tilbage til et barn senere der forsøgte at skabe kontakt, så de føler sig hørt. Høre børnenes perspektiv og afklare eventuelle misforståelser. Personalet er opmærksomme på hvilken position de indtager for at understøtte og udvikle børnefællesskaberne. F.eks. om der brug for at gå foran, ved siden af eller bagved i en leg eller aktivitet.
I det æstetiske læringsmiljø	Børnene har mulighed for at klæde sig ud og lege rollelege. Med masker og udklædningstøj, som vi har gjort tilgængeligt i et læringsmiljø. Børnene har mulighed for at komme i kreative værksteder, hvor de kan skabe nogle monumenter eller billeder, som bliver udstillet i børnehaven. Vi laver ferniseringer for forældrene så de kan komme og beundre de flotte kreative kreationer. Børnene kan ud fra de materialer, der er stillet til rådighed, lave et legemiljø som de selv har skabt, f.eks. Har børnene selv lavet et legemiljø, hvor der kan bygges huler ud fra materialer som f.eks. tæpper, puder osv. Her kan børnene være fælles om og føle ejerskab af lege miljøet, hvilket er fremmende for fællesskabet og selvværdsfølelsen.

Når vi arbejder med social udvikling, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Personalet skaber mulighed for, at børnenes interesser og optagethed kan udvikles i børnefællesskabet. F.eks. lavede vi et demokratisk valg omkring navngivning af vores høns. Alle børn kom med forslag til navne og der blev efterfølgende udvalgt navne hvert barn kunne stemme på. Alle børn bidrog i processen bl. a. med billeder, tegninger osv.   Efter afstemningen, blev der holdt navngivnings hønsfest. Vi oplevede efterfølgende øget interesse for hønsene, og børnene deltager på eget initiativ til de daglige gøremål omkring hønsene, rengøring, indsamling af æg osv.   Børnene er sammen om at følge processen, når vi ruger kyllinger ud og efterfølgende er med til at passe på kyllingerne og se dem blive større.
Børn i udsatte positioner: Børnene i udsatte positioner får lettere ved at indgå i det fælles tredje, fordi det er noget kendt fra virkeligheden som alle kender, har prøvet, ved hvad det er og derfor kan mange indgå på hver deres præmisser og få sin egen rolle i fællesskabet.

Pædagogen kan gå foran og tydeliggøre det enkelte barns kompetencer over for gruppen, så der skabes dynamik og børnene gør brug af og værdsætter hinandens kompetencer og gør brug af og lærer af hinandens kompetencer i børnegruppen.

F.eks. en dreng, som havde svært ved at indgå i det sociale fællesskab, drengen havde en stor interesse i biler. Pædagogen blev nysgerrig på barnets spor og gik forrest ift. at invitere drengen og en mere dreng til at lave en bilbane, der kunne anvendes på legepladsen. Børnene var med i hele processen og der var dermed fokus på at få ejerskab i processen og bilbanen, samt skabelse af en positiv relation mellem de to drenge. Drengene kunne hver især og i fællesskab byde ind med ideer og sammen skabe noget ud fra et fælles tredje, som her var interessen for biler.

Forældresamarbejde:

Vi bruger de sociale medier til at vise forældrene, hvorledes børnegruppen leger, og arbejder sammen i det sociale fællesskab. Vi snakker løbende i garderoben og fortæller lidt om dagligdagen. Vi giver forældrene ideer til, hvilke børn der har skabt nye relationer, så der er mulighed for at etablere legeaftaler. Vi anvender dokumentation i papirform og kreationer på væggene. Vi anvender Aula og Facebook til information og dokumentation.

Sammenhænge:

Personalet er opmærksomme på, at børnene har behov for at styrke de sociale kompetencer. Personalet er opmærksom på gennem det fælles tredje at få alle børn og ikke mindst udsatte børn ind i fællesskabet, så der er grobund for trivsel, udvikling, leg og læring. Personalet arbejder løbende med justeringer og evalueringer, gennem Kvalid cirklen, af praksis i forhold til erfaringer og observationer.

3. KOMMUNIKATION & SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog:

Børnehaven Åges læringsmiljøer er indrettet, så det understøtter børnenes sproglige udvikling. Der er i institution lavet stillezoner og placeret bøger i alle grupperum, så der er mulighed for at fordybe sig.

I "tegne hjørnet" er der plakater med bogstaver og tal med det formål, at styrke det før skriftlige sprog. Læringsrummene understøttes desuden visuelt med billeder og tekst, der beskriver / inspirerer til enten dialog eller nye måder at anvende læringsmiljøet på.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Der er mulighed for i alle lege- og læringsmiljøerne, at afprøve og understøtte den sproglige udvikling i kraft af de tilgængelige materialer som bøger, bogstaver, plakater, iPads, computer, tavler, magnetbogstaver m.m. Børnenes sproglige udvikling, tænkes ind i institutionens hverdagsrutiner, f.eks. Under måltidet guides børnene gennem samtale til at finde det der brug for i en given situation f.eks. En ske til yoghurt eller papir til at tørre mund og fingre med. Eller ved f.eks. Rutiner i garderoben, der guides børnene sprogligt og med billeder i f.eks. Påklædning. Hvert rum understøtter på hver sin måde den sproglige udvikling: Køkken, tegneområde, værksted, ude rummet og grupperummene.
I det psykiske læringsmiljø	De voksne hjælper børnene med at sætte ord på, hvad de oplever, tanker, handlinger og i konfliktsituationer. Der lægges vægt på, at stille åbne spørgsmål i det daglige, der motiverer til at bruge sproget aktivt. Det er med udgangspunkt i børnenes dagligdag. Vi samtaler med børnene i aktiviteter og leg og med fokus på at inddrage børnene og støtter dem i at bruge sproget i fællesskabet.

	Måltider er et centralt omdrejningspunkt for at samles og holde fælles fokus og øve sprog, turtagning m.m. Vi arbejder anerkendende og lægger vægt på medbestemmelse, så barnets stemme er i fokus i samtalerne under måltidet. Den voksne er oftest katalysator for den sproglige udvikling og hjælper igennem dagen med at sætte ord på når der spilles, laves kreationer i værkstedet, leges på legepladsen eller på ture ud af huset.
I det æstetiske læringsmiljø	Æstetikken kommer i det daglige til udtryk gennem dokumentation. Der kommunikeres i to spor - et til forældrene og et til børnene. Dokumentationen placeres, så den er tilgængelig for målgruppen. Der skabes i det daglige en bred vifte af muligheder for at benytte sproget aktivt og spænder fra yoga, rollespil, teaterstykker, værkstedet til dialogisk læsning, rim og remser samt musik og sang. Målet er at inspirere til og skabe mulighed for fordybelse. Læringsmiljøerne indrettes, så de fremstår indbydende og spændende og justeres løbende for at afspejle den aktuelle børnegruppe / de aktuelle behov (hvad er de optaget af), vi inddrager børnene og følger barnets spor. Sproget ses som barnets mulighed for at skabe bro mellem det indre og det ydre. Der skabes dermed mulighed for, i et trygt miljø, at barnet kan udtrykke sig upåagtet af dets aktuelle sproglige formåen.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Der tages udgangspunkt i, hvad børnene aktuelt er optaget af og det understøttes / udbygges yderligere via sproget. En gruppe børn var f.eks. optaget af at lege læge i en periode. Der oprettes et læringsmiljø, hvor der er mulighed for at have patienter i klinikken. Børnene får derigennem mulighed for at få udvidet deres begrebsverden og afprøve sig selv i forskellige roller.   Vi bruger vores el-cykler til at tage på opdagelse i vores lokalsamfund. Cyklerne danner således en mulighed for at være sammen i små grupper og fordybe sig i de fælles oplevelser, vi har på vejen. Gruppens størrelse gør, at der er plads og tid til at få snakket oplevelserne igennem. Der er en bevidsthed om, både hvorfor vi tager afsted og hvilke børn, der kan profitere af det med fokus på kommunikation og sprog. Derved skabes det fælles tredje og der skabes en samhørighed i gruppen.   Vi hjælper i det daglige børnene med at håndtere konflikter og opfordrer dem til at bruge sproget frem for kroppen. F.eks. "Prøv lige at se på Axel - han er virkelig ked af det". Det bliver dermed både en visualisering af hvad betyder det at være ked af det, og hvordan ser det egentlig ud når man er det?   Der øves i det daglige selvhjulpethed. Dagligdagen italesættes og der knyttes et sprog til handlingen. Barnet får dermed både en kronologisk fornemmelse af, hvad der skal ske, og samtidigt øves der eksekutive funktioner.

Børn i udsatte positioner:

Der er et fokus på at opspore udfordringer og arbejde aktivt med sproget. Der knyttes piktogrammer eller lignende til sproget, som understøttelse af det igangværende. Der arbejdes dagligt med strukturtavler med pictogrammer, der viser dagligdagen og aktiviteter ligeledes anvendes time timer for, at visualisere og understøtte sproget.

Sproget bruges som understøttelse af barnets behov og de voksne bliver dermed barnets talerør. Det kan spænde fra den sproglige forståelse til forældre problematikker som f.eks. skilsmisser.

Der afstemmes løbende med PPR om indsatsen og der laves sprogscreening når vi er i tvivl om, hvorvidt den sproglige udvikling er normativ.

Forældresamarbejde:

Den daglige dokumentation er med til at understøtte, at forældrene kan samtale med børnene om dagens oplevelser. F.eks. Har vi en fælles dokumentations væg i alrummet, hvor alle grupperne er repræsenteret.

Der anvendes en bred vifte af kommunikationskanaler, der spænder fra den daglige garderobesnak, dokumentation, forældresamtaler til sociale medier som f.eks. facebook. Der anvendes Aula til information, dokumentation og dialog.

Skovgruppens afslutningsfest, lanternefest, arbejdsdag og bedsteforældredag har til formål at bygge bro mellem forskellige kulturer, overvinde sproglige barrierer og motivere til også at mødes uden for institutionens rammer.

Vi tager rundt og laver virksomhedsbesøg på forældrenes arbejdspladser, hvor der er mulighed for både at se diversiteten i muligheder og samtidigt sætte ord på både funktion, betydning og oplevelse.

Sammenhænge:

Ressourcerne, der er i institutionen, bruges til at kommunikere bredt. F.eks. når vi har flerkulturelle forældre, der kan oversætte / hjælpe til.

Der skabes fælles interesseområder/oplevelser både i og udenfor institutionen, så der skabes en forståelse af, at jeg kan blive til vi.

I ældstegruppen er der fokus på dialogen og det at give plads til hinanden og lytte til hinanden i samtaler. Yderlig er der hængt bogstaver op i rummet og der arbejdes med bøger og højtlesning ud fra børnegruppens interesser.

4. KROP, SANSER & BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse:

Vi har indrettet vores læringsmiljøer, så de tilgodeser krop, sanser og bevægelse i det daglige. Børnehaven Åge er en DGI-certificeret børnehave, hvor der i indretningen ude og inde er mulighed for både det vilde og det stille. Der er f.eks. Klatrevæg, motorik hjørne, sistema og værksted.

Motorikområdet er et sted, hvor vi bevidst arbejder med barnets motorik og sanser i form af planlagte motoriske aktiviteter, motorik og balancebaner, børneyoga, fri leg m.m.

Legepladsen er indrettet i forskellige niveauer og med differentieret underlag, der er indrettet, så der er rig mulighed for at bruge sin krop uanset aktuel alder / udviklingstrin.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Der er i det daglige indlagt "naturlig" motorik. Det bygger på en forståelse af, at der i det nære findes rig mulighed for at øve alt fra øje, hånd koordination, til af og påklædning og lignende. Der er mulighed for hen over dagen at tilgå fysiske aktiviteter, der har til formål at sikre, at alle børn får rørt sig på daglig basis. F.eks. cykle, gynge, danse, motorikbane og puderum. Vi vægter desuden ture ud af huset til bl.a. skoven, andre legepladser, eventyrstien m.m., hvor der lægges vægt på, at børnene rører sig i andre omgivelser. Vi har desuden en opmærksomhed på, at alle børn hver dag kommer ud. Især i vinterperioden er det vigtigt, da mange afleveres og afhentes når der er mørkt og derved går glip af muligheden for at komme ud efter lukketid.
I det psykiske læringsmiljø	Der arbejdes ud fra tesen, at "alle kan". I nogle tilfælde er det med hjælp og i andre tilfælde handler det om at opfordre og motivere.

	Den voksne er barnets garanti for, at der både er plads og rum til at udfolde sig. Der skabes hen over dagen mulighed for at indgå i forskellige fællesskaber og dermed en mulighed for at indgå i forskellige aktiviteter, der understøtter sansning, motorik og bevægelse.
I det æstetiske læringsmiljø	Materialer og redskaber er vedligeholdt og velassorteret, så det er indbydende og motiverer til at man bruger det. Der er løbende opmærksomhed på, hvordan det præsenterer sig og om det beholder sin funktionalitet. Materialer overvejes ud fra både udseende, holdbarhed og samtidigt skal det understøtte både sansning og mulighed for at udfolde sig. Materialerne / redskaberne er tilgængelige hen over hele dagen og fortrinsvis i børnehøjde. Vi indkøber og supplerer med materialer efter både gruppen og det enkelte barns behov.

Når vi arbejder med krop, sanser & bevægelse, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi har fokus på den upågtede faglighed i dagligdagen og vægter de daglige rutiner, som en stor del af børnenes læring og motoriske udvikling. F.eks. ved: • Bleskift: Her er der fokus på den nære kontakt, hvor der skabes den fornødne tid til, at man øver af og påklædning, skaber øjenkontakt, dyrker relationer og samtaler omkring processen. • Garderoben: Af og påklædning øves og det tilskrives værdi fra de voksne, at man "kan selv". - Oprydning/klargøring: Børnene hjælper med at rydde op på legepladsen, efter leg inde og efter spisning. • De store hjælper de små: De voksne opfordrer de store til at hjælpe de små. Derved skabes der mulighed for at gå i "mesterlære". Legepladsen: • Vi har legetøj, der er afstemt efter aldersgruppen. Det betyder, at der er cykler i forskellige størrelser, kælkebakke i baghaven, ujævnt terræn, sandkasser, "spiselig beplantning", huler og legehuse m.m. • Vi tager både udgangspunkt i hvad børnene er optaget af og samtidig så har vi også for øje, at der er behov for nytænkning og dermed, at den voksne ikke kun understøtter legen, men også er en aktiv medspiller i forhold til at videreudvikle og nytænke. • Overvejelser over materialer og tilgængelighed skubber naturligt til fantasien og udfordrer dem både kognitivt og motorisk. • Legepladsen er indrettet, så der er mulighed for at lege "uforstyrret" og dermed skabes der rum til fordybelse. • Gynger, rutsjebane, hængekøjer, fugleredegynge bidrager til at vestibulærsansen styrkes. - Drivhuse og polytunnel: er en del af sanseoplevelsen. Børnene er med til at klargøre og passe vores grøntsager og frugter. Vi høster i efteråret og forarbejder råvarerne. Motorikområdet: • Dokumentation som inspiration: Der hænger synlig dokumentation i børnehøjde, der med billeder søger at inspirere til, hvad området kan bruges til.

Det er f.eks. Børn i gang med en aktivitet og ideer til brug af de forskellige redskaber.

- Den voksne etablerer en motorikbane, der udfordrer børnene grovmotorisk.
- Området kan både bruges til at lave små grupper, hvor der f.eks. Bygges huler og til en større gruppe børn, hvor den voksne initierer aktiviteten.
- Området fungerer også som husets "fællesrum" til f.eks. sistema, dans, biograf m.m.

Børn i udsatte positioner:

- Aktiviteter er tilpasset alle alderstrin, og der skabes både den fornødne ro og plads til, at alle får mulighed for at udfolde sig fysisk. Inspiration fra fysioterapeut indtænkes, i det omfang det er muligt, i det daglige.
- Forskellige funktionsniveauer er ikke nødvendigvis en forhindring, men en oplagt mulighed for at redefinere vores læringsmiljøer. Det ses f.eks. Når trækvognen tages med på tur til dem, der ikke kan gå så langt. Vi har ladcykler der kan anvendes, Hængekøjen justeres så højden tilpasses, løbecyklar i forskellige udformninger m.m.
- Vi voksne sørger for at inddrage og motivere til at deltage i aktiviteter, og der etableres små grupper på tværs af huset, hvor der er mulighed for at øve sig.

Forældresamarbejde:

- Vi tager udgangspunkt i at der er en hverdag, som børnene er en vigtig del af og dermed forsøger vi at understøtte de udfordringer / læringsmuligheder der ligger i samarbejde mellem forældre og hjemmet.
- Vi bruger de sociale medier, daglig dokumentation, aula og dialoghjulssamtaler til at koordinere med forældrene hvad vi er optaget af i øjeblikket.
- Vi opfordrer hjemmet til i samarbejde med børnehaven, at understøtte børnene i deres udvikling og læring.

Sammenhænge:

Vi arbejder gennem hele barnets børnehavetid med forskellige grovmotoriske og finmotoriske aktiviteter både ude og inde. Vi er en DGI-certificeret børnehave, der arbejder ud fra en bevægelsesstrategi, med fokus på børnenes sundhed og bevægelsesglæde.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, udeliv og science:

Vi vægter en tilgang, hvor vi tager udgangspunkt i børnenes aktiviteter. Børnene har mulighed for at eksperimentere med f.eks. Vand, jord, sand, naturmaterialer o.l. I løbet af dagen - både sammen med en voksen, på egen hånd og på tværs af alder og grupper.

Vores læringsmiljøer er tilrettelagt således, at der er mulighed for selv at eksperimentere, indtænke det i legen eller forlænge en allerede eksisterende leg. Det ses f.eks. Ved at der er mulighed for at undersøge.

Vejrfænomenerne (når det regner, så er der mulighed for at lege med vand / mudder) og der er mulighed for at gå ud når vejrfænomenerne opstår.

Læringsmiljøet udskiftes løbende, så det passer til den aktuelle børnegruppe og deres interesser / behov.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Børnene må gerne blive våde, lave mudder, eksperimenterer med vand på mange forskellige måder. • De har mulighed for at eksperimentere med forskellige materialer på legepladsen fx rør, spande, plader, paller og pinde o.s.v.• Vi har en "vandhøne" og vandspreder om sommeren på legepladsen hvor børnene eksperimenterer en masse med vand. -De har mulighed for at klatre (højt op) i træer.• Børnene har tilgang til materialer til undersøgelse af naturen. Vi har fx forstørrelsesglas, insektglas, terrarier, bøger, billeder, plakater, skovle og sier.

	• Vi passer vores fritgående høns og fodrer vores akvariefisk. - Vi går på ture på eventyrstien, hvor vi vender sten og blade. Kigger på myrer, hører vinden suse o.s.v • Ture på elcykler. • Der er mulighed for at eksperimentere med naturmaterialer i værkstedet, hvor f.eks. Er blade, kogler m.m. Tilgængeligt. • Vi har en lyskasse, hvor børnene kan udforske science, med tilgængeligt materiale.
I det psykiske læringsmiljø	Det er legalt at udforske natur/udeliv og science hele dagen: Det er ikke vejret, der sætter en begrænsning for hvad man kan. De voksne bidrager og hjælper til med at udvide begrebet ved at skabe mulighed og rum til at: • Det er legalt at hoppe i vandpytter • Gå ud på legepladsen om formiddagen. • Mudder er et lige så vigtigt et element i børns leg som legoklodser og dukker. • Kravle i træer. • Fjerne træstubbe og undre sig over hvilke dyr man kan finde. - Passe på naturen (man passer på naturen / dyrene). Den voksne går f.eks. forrest og viser med det gode eksempel, hvordan man kan passe på dyrene og samtidigt udforske dem (Kunsten at kæle for en regnorm). • At sanserne kommer i spil: At man er med til at kigge på æblerne, smage på dem, lugte til dem og på den måde er med til at afgøre om de er klar til at blive høstet. • Legepladsen er indrettet, så de planter / buske m.m. Som udgangspunkt er spiselige. Hjælp til at udforme éns nærmeste udviklingszone: Vi havde f.eks. Et barn på skov dagene der var bange for "dræbersnegle". Det voksne viser og udfolder begrebet "dræbersnegl" - det bliver til en snak om hvor hurtigt snegle bevæger sig, hvad mon de spiser, dræber de? Naturmaterialer bliver inddraget på værkstedet. Blade bliver brugt til kranse pynt. Grene bliver brugt til fantasidyr. Alle i huset støtter op om aktiviteter omkring insekter. Vi går ud og undersøger insekterne. Vi laver insekter. En far lavede

	stor planche omkring insekter. Skovdage: Vi har æggebakker med i skoven med forskellige farver, og finder materialer i naturen, der matcher et æstetisk udtryk.
I det æstetiske læringsmiljø	Der arbejdes i egen gruppe og på tværs af grupper, så det enkelte barn har mulighed for, at udforske ud fra egen udvikling og i fællesskab med andre børn. Den voksne opfordrer og støtter børnene i deres eksperimentering. Den voksne følger børnenes spor i deres optagethed og opfordrer børnene ud fra nærmeste udviklingszone til udvikling og eksperimentering.

Når vi arbejder med natur, udeliv & science, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Vi arbejder med natur og science som en del af hverdagens rutiner (den upåagtede faglighed) og som vokseninitierede aktiviteter. Derfor er vi opmærksomme på, at tale med børnene under rutiner, leg og aktiviteter.   Vi lader i høj grad børnene selv tage initiativ til, hvad de vil lege med og der vægtes at samtale om de valgte initiativer. Vi skifter med jævne mellemrum lege mulighederne ud med nye interesseområder. Der er mulighed for, at lege på tværs af grupperne og huset.   Eksempler på hverdagsaktiviteter: Et barn laver en katapult med en skovl på legepladsen, hvor han finder ud hvor langt en skovl eller figur kan flyve i luften fra skovlen han træder på.   Flere drenge leger i sandkassen. En af drengenes far er murer og kopiere fars arbejde. De fylder sand i trillebør, finder et langt bræt og placerer brættet på kanten af sandkassen. Dernæst samarbejder de med at få sand i trillebøren og kører trillebøren op af brættet. Legen fortsætter og de skiftes til opgaverne i legen.   Eksempler på vokseninitierede aktiviteter: Spireprojekt: Hvert forår forsøger vi f.eks. at spire ting fra madkassen. Børnene opfordres til at både tage kerner / frø med hjemmefra og vi går på opdagelse i, hvad vi kan finde i madpakkerne. Hver gruppe planter nogle forskellige frø (f.eks. Tomat, æble, agurk, avocado og peberfrugt m.m.). Der snakkes i grupperne om betydningen af vand, lys og luft for at frøene kan spire. Der eksperimenteres med, hvad der sker med tingene, hvis de ikke får vand og lys. Spirene tages med hjem og plantes ud i polytunnelen / drivhuse.   Jord til bord: Legepladsens beplantning tager udgangspunkt i at det skal "kunne spises". Sammen med børnene produceres der ting til vores dagligdag i institutionen. F.eks. Æblerne mostes, solbær koges der saft på / laves der marmelade af. Gulerødder, agurker, tomater, squash, jordskokker, krydderurter og lignende dyrkes i højbede og på legepladsen. "Produktionen" kan indgå i maddage, hvor der laves mad over bål. Børnene deltager i både såning, vanding og tilberedning. Vi har desuden høns, der leverer æg til vores køkken.

Skovdagene: Hele børnehaven flytter to gange om året (tre dage) ud i forstbotanisk naturpark for at møde naturen / udforske den. Børnehaven konverteres til en skovbørnehave og der bliver sat fokus på udeliv, natur og leg. Vi forbereder os på, at skovdagene hjemme i institutionen og finder et aktuelt projekt vi kan tage med på skovdagene. Temaet er f.eks. Insekter m.m. Børnene inddrages i årgangsgrupper det meste af dagen og der prioriteres at der er plads til at udforske naturen på egen hånd / den frie leg om eftermiddagen. Vi medbringer kasser med materialer, der lægger op til børnenes egen undersøgelse og udforskning i naturen.

Børn i udsatte positioner:

Pædagogen sørger for at være opmærksom på, at børn i udsatte positioner er aktive deltagere i de processer der er ved at invitere dem med. Målet er at give dem nogle oplevelser som dels kan flytte dem i forhold til deres nærmeste udviklingszone og samtidigt skaber mulighed for at få en ny position i gruppen.

F.eks.: Da der blev lavet æblegrød & æblesaft, er der mulighed for at sætte ord på ting som man ikke nødvendigvis har kendskab til. Vores børn med sproglige udfordringer (både tosprogede og generelle forsinkelser) får mulighed for at øve deres produktive sprogudvikling.

Forældresamarbejde:

Vi forsøger så vidt muligt at invitere forældrene til at udvide projekterne, så de når ud over institutionens grænser:

F.eks. Ved projekter opfordrer vi forældre, der kan bidrage til f.eks. at medbringe materialer der kan understøtte projektet.

Vi bruger ekstra tid på formidling: Så børnene har mulighed for at deltage i projekterne og vi opfordrer forældre til, at tale videre med børnene hjemme om hvad de oplever. Formidlingen bruges yderlig til, at forældrene kan bakke op om børnenes deltagelse både i form af fremmøde og vigtigheden af, at det rigtige tøj / fodtøj er der osv.

Sammenhænge:

Kommunikation med omverdenen: Vi anvender Facebook og aula som udstillingsvindue / mulighed for at kigge ind i institutionen og blive inspireret til at arbejde videre med vores igangværende projekter.

Vi bruger biblioteket til at skaffe og understøtte med inspirationsmateriale.

Vi inddrager kulturinstitutioner: F.eks. Nordsøen (Nordsømuseum)

NBV's dyrepark og bondegårdsbesøg

Vi arbejder med ferniseringer af diverse pågældende projekter, hvor det producerede fremvises.

6. KULTUR, ÆSTETIK & FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur æstetik og fællesskab:

Æstetikken kommer til udtryk gennem forskellige kreative projekter, som kan ses som dokumentation rundt omkring i huset.

Vi arbejder bevidst med at understøtte børns behov for at udtrykke egen kultur gennem b.l.a rollelege, herunder tænker vi både forskellige familiesammensætninger, religioner og etnicitet. Vi har fokus på, at børnene har mulighed for i de aktuelle børnegrupper og på tværs af grupperne, at bliver mødt ud fra egen kultur og få indblik i andre kulturer.

Vi vægter fællesskabet højt på alle parameter. Vi anerkender hvert enkelt barn og deres betydning i fællesskabet.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	I vores børnehave er der mange fysiske læringsmiljøer, vi har blandt andet: Et værksted, hvor der er mange materialer, som børnene må benytte i deres kreative processer. Der er på alle grupper og i fællesrummet "hygge hjørne" med sofa og bøger til alle aldres grupper i børnehaven. Bøgerne giver blandt andet mulighed for udvikling af forståelse af følelser og forståelse af forskellige kulturer, et køkken alrum, hvor børnene igen har mulighed for at udfolde sig kreativt med fx modellervoks, tusch, toiletruller o.s.v. foruden det ovennævnte følger vi børnenes spor, så i perioder vil man se, at vi er optaget af at lege læge/frisør ved at vi indkøber materialer, der understøtter børnenes leg/interesser.
I det psykiske læringsmiljø	Personalet udviser respekt for enkelte barn, ligesom der er mange muligheder for at deltage i fællesskaber med jævnaldrende børn under gode rammer. Der arbejdes med at understøtte fællesskaber i

	børnegruppen både gennem den direkte pædagogiske indsats og gennem de voksne som rollemodeller. Fx ved at behandle og møde børnene med respekt og ligeværd. (Processen er vigtigere end produktet)
I det æstetiske læringsmiljø	Vi vægter at børnene kan tage initiativ til at lege, og har derfor gjort mange aktiviteter tilgængelige i børnehøjde. Vi har mange billeder hængende i børnehøjde af aktiviteter som børnene har deltaget i. Fx læge legen, vi anvender Aula og facebook. Børnene hænger også deres egne tegninger op, hvis de har lavet noget, de gerne vil vise andre børn, prioriterer vi det.

Når vi arbejder med Kultur, æstetik & fællesskab, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi er bevidste om, at den kultur vi skaber i huset også bliver det børnene møder. Vi arbejder ud fra, at der som udgangspunkt altid skal være mulighed for at udtrykke sig, både verbalt, men også gennem de kreative aktiviteter og materialer stillet til rådighed. Husets billedmateriale/plakater/opslag bidrager til både at skabe en forståelse af forskellige kulturer, diversitet og mangfoldighed. Børnenes egenproduktioner udstilles rundt omkring i huset som inspiration.
Børn i udsatte positioner:
Upåagtet af, hvordan barnet er positioneret, forsøger vi at understøtte dem, i de kulturer de indgår i. Det kan f.eks. være at have en fremtrædende rolle, så der skabes positiv opmærksomhed. Der arbejdes aktivt med, at tage udgangspunkt i Nuzo og dermed det aktuelle funktionsniveau. Læringsmiljøerne differentieres, så der indenfor normalt området er materiale tilgængeligt til alle aldersgrupper som huset rummer.
Forældresamarbejde:
Vi forsøger at bygge bro imellem de mange kulturer der er i og udenfor institutionen. Det sker f.eks. via forældrearrangementer som "spis-samme-aften", fernisering når der er projektafslutning, lanternefest og lignende. Vi laver løbende billeddokumentation af både dagligdagen, lege, aktiviteter og projekter med det formål at vise diversitet, æstetik, fællesskab og kultur. Der skabes her mulighed for dels at få et indblik i husets kultur, men også at være en aktiv del af den.
Sammenhænge:
Mange af vores projekter tager udgangspunkt i enten noget vi aktuelt er optaget af f.eks. temaer som under havet, spireprojekter, min familie (ældstegruppen) eller lignende eller årets gang (f.eks. jul, fastelavn og lignende). Vi forsøger i det omfang det er muligt for os, at inddrage forældrene i arbejdet, så der skabes en forståelse og sammenhængen mellem hjemmet og institutionen. F.eks. når flere kulturer mødes, når vi udbygger eksisterende eller samler gamle traditioner op.

Systematisk evaluering

Vi vil gerne opnå at:	Ved at undersøge, dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu at:	Derfor vil vi fremover:
At vores fysiske læringsmiljøer er levende og i løbende udvikling, så de afspejler børnenes interesse og hvad de er optaget af.	Det er vigtigt hele tiden at justere vores fysiske læringsmiljøer, så de er tilpasset den aktuelle børnegruppe. Og vigtigheden af at gøre læringsmiljøerne tydelige for børnene, hvad og hvordan der kan leges i miljøet.	Løbende observere, snakke med børnene og justere vores læringsmiljøer ud fra børnenes interesser og den aktuelle børnegruppe. Vi vil på personalemøder og teammøder løbende evaluere og udvikle på vores læringsmiljøer.
Sikre det gode forældresamarbejde og have fokus på relationerne, forældre og voksne imellem for derved at styrke børnenes trivsel, læring og udvikling.	At den daglige kontakt og dialog med alle forældrene, hvor der sættes ekstra fokus på den positive historie, er med til at sikre det gode samarbejde, at der skabes relationer og kendskab til hinanden, så forældre og børn kender og er trygge ved alle voksne i børnehaven.	Fortsat have fokus på og holde fast i det der virker, nemlig den positive fortælling og daglige kontakt med forældre og børn. Vi vil på personale og teammøder løbende sikre os, at vi har haft kontakt med alle børn og forældrene i den gruppe, man tilhører som voksen. Holde fast i ofte og løbende opslag på Aula og Facebook, så forældre får et indblik i dagligdagen gennem billeder og den gode fortælling.

At styrke børnefællesskabet i leg og følge barnets spor.	At ved, at observere og være med i børnenes lege, at den voksne ser det enkelte barns forudsætninger og optagethed og kan dermed støtte barnet i deltagelse og udvikling af leg og børnefællesskaber. Og der er dermed skabelse af nye relationer.	Være nysgerrige og opmærksom på, hvad børnene er optaget. Og løbende på teammøderne drøfte hvordan vi kan justere os ift. at understøtte det enkelte barn og dets plads og muligheder i fællesskabet. Holde fast i aktiviteter på tværs af huset og børnegrupper. Fortsat lave mindre legegrupper.
At understøtte børnenes initiativer og sikre medbestemmelse under måltidet.	At ved at børnene frit vælger fra madpakken, hvad de vil starte med, giver det børnene følelsen af selv at mestre og at have medindflydelse. Det skaber ro og fordybelse til andre snakke under måltidet.	Lade børnene selv vælge fra madpakken og støtte og guide dem i deres initiativer under måltidet. Have mere fokus på samtalen under måltidet.
At skabe udvikling og læring gennem leg	At ved vi som voksne er tæt på og med i børnenes lege, at vi kan skabe bevidsthed og læring omkring emner i legen og være med til, at børnene udvikler på legene.	Fortsat være med i børnenes lege. have fokus på at tilføre nye materialer/ting så legen og læringen fortsat kan udvikle sig. Bruge dette fokus, at de voksne leger med, til at inddrage de udsatte børn.